

NYERE FORSØKSMELDINGER OM SKOGKULTUR PÅ MYR

Det norske Skogforsøksvesen driver som kjent en meget allsidig forsøks- og forskningsvirksomhet, bl.a. også vedkommende skogkultur på myr. Når det gjelder sistnevnte gren av virksomheten, har spørsmålet om gjødsling ved skogreising på våre vidstrakte myrvidder vært et sentralt forskningsobjekt i en årrekke og det foreligger allerede flere forsøksmeldinger om dette emne. En større avhandling på hele 140 sider, som inneholder et rikt utvalg av fotografier, plansjer og tabeller, ble publisert i 1968 av forsøksleder *Boris Meshechok**. Avhandlingen har som siktepunkt å belyse hele gjødslingsproblemet på trebare myrer, så vel næringsfattige nedbørsmyrer (ombrogene) som mer næringsrike tilsigsmyrer (soligene) myrtyper. Problemstillingen ved forsøkene har forfatteren formulert slik:

1. Hvilken virkning har de enkelte gjødselstoffer på veksten av plantede trær?
2. Hvilke doser av fosfor, kalium og nitrogen er optimale ved allsidig startgjødsling?
3. Hvordan virker fosfor, kalium og nitrogen alene (uten andre gjødselstoffer) ved flekk- og bredgjødsling?
4. Hvilke doser av ferdigblandet PKN- og PK-gjødsel (fullgjødsel, kalisuper) er optimale ved skogkultur på myr?
5. Trengs det gjentatt nitrogengjødsling på nedbørsmyrer?
6. Hvilken rolle spiller kalking ved skogkultur på myr, spesielt på nedbørsmyrer?
7. Hvordan virker fosfor tilført i «plantehull» ved planting, og i hvilken form bør det tilføres?
8. Hvordan virker bruk av ulike plantemetoder på gjødslingseffekten?
9. Hvordan virker gjødsling på skogsplantene ved ulike tørrleggingsgrader av myrene?

Innledningsvis opplyses at Skogforsøksvesenet inntil 1967 har anlagt 160 forsøk på 85 myrer rundt om i landet. Avhandlingen om startgjødsling bygger på resultater fra 31 forsøksfelter på 14 myrer, de fleste på Østlandet. Forsøksfeltene er inngående omtalt hva beliggenhet og botaniske og kjemiske forhold angår, og likeså er metodikken ved forsøkene og klimaforhold m.v. beskrevet. I denne anmeldelsen innskrenker vi oss til ganske kort å nevne gjødselvirkingen på henholdsvis soligene og ombrogene myrtyper, eller torvmarker, som er den benevnelsen forfatteren helst bruker.

*) *Boris Meshechok*: «Om startgjødsling ved skogkultur på myr». Særtrykk av Meddelelser fra Det norske Skogforsøksvesen, nr. 87, Bind XXI, 1968.

Forsøkene har vist at *fosfor* er det plantenæringsstoff som må tilføres i alle tilfelle hvis resultatet skal bli godt ved bartreplantinger på *soligene* myrer, hvor vann fra omgivelsene har gitt muligheter for myrdannelse. Dette gjelder også for *ombrogene* myrer. Hva *kalium* angår viste forsøkene tegn på kaliummangel etter en 5-årsperiode, først og sterkest på granplantinger, og noe senere og svakere på furu-plantinger. *Topogene* myrer, bl.a. såkalte «gjengroingsmyrer», er ikke med i disse forsøkene.

Gjødsling med *nitrogen* viste gunstig virkning ved starten på alle ombrogene myrer, og likeså på såkalte «overgangsmyrer» og på næringsfattige soligene myrtyper, spesielt i høy beliggenhet. Var totalinnholdet av N mindre enn 2 % i rotsonen (0—40 cm), viste N-gjødsling i tillegg til P og K sikre utslag på torvmark, særlig på nedbørsmyrer.

Tilførsel av kalsium og magnesium i gjødselblandingen ga ikke sikre utslag i forsøkene, eller nærmest negativ virkning for kalking — og i enkelte tilfelle — positiv virkning for tilførsel av magnesium på soligene myrtyper.

Avhandlingen inneholder et vell av interessante opplysninger, ikke bare om virkningen av gjødselstoffene enkeltvis, og i ulike blandinger, men også om virkningen av ulike plantemetoder, av kalking og om tørrleggingsgradens innflytelse for gjødslingseffekten. Det er ikke mulig i en kort anmeldelse å gi et fyldestgjørende referat av det omfattende forsøksmateriale som legges fram i denne avhandlingen. Den fortjener nemlig et inngående studium av alle som arbeider med skogreisingspørsmål på myr så vel på det praktiske som på det teoretiske plan.

En annen undersøkelse om gjødslingsforsøk ved skogplanting på myr bør nevnes i samme forbindelse. Det gjelder en forsøksmelding av professor *M. Ødelien* og statskonsulent *O. Jerven*, også publisert i 1968*). Hovedformålet med denne undersøkelsen var — hvis mulig — å prøve «i hvilken grad fosfor og kalium ble nyttet av de små skogstreplanter, holder seg i de øvre torvlag eller vaskes ut de første år etter gjødsling til skogplantefelter på myr».

Undersøkelsen som ble finansiert av *Norges landbruksvitenskapelige forskningsråd*, ble startet i 1964 av statskonsulent *P. Thurmann-Moe* i samarbeid med professor *M. Ødelien* ved N.L.H., men etter førstnevntes død i 1966, overtok statskonsulent *O. Jerven* Thurmann-Moe's plass. Forsøkene omfattet 3 felter og gjaldt skogkultur på «*snaumyr*», det vil oftest si næringsfattige myrtyper. Når det gjelder detaljert beskrivelse av forsøksfeltene, henvises til meldingen.

Undersøkelsene var kombinert med kjemiske analyser av jordprø-

*) *M. Ødelien* og *O. Jerven*: «Gjødslingsforsøk i skogplantefelter på myr». Særtrykk av Tidsskrift for Skogbruk, 3 — 1968.

ver fra feltene vedkommende tørrstoffinnhold, pH-verdi og innhold av aske, N, Ca, P og K i prøver fra overflatesjiktet, ca. 5 cm, og i prøver tatt 0—10 cm og 10—20 cm under dette. Middeltallene for disse to jordsjiktene varierte slik for de tre feltene: Volumvekten fra 110 til 140 g/l, askeinnholdet fra 6,0 til 8,5 %, Ca-innholdet fra 0,34 til 0,85 %, N-innholdet fra 2,3 til 2,8 %, P-innholdet fra 46 til 113 mg/100 g jord og K-innholdet fra 16 til 37 mg/100 g jord. Variasjonen i pH-verdi var pH 4,2 — pH 5,0.

Av konklusjoner som forfatterne trekker av analysene kan nevnes: Fosforinnholdet holder seg forholdsvis lenge i overflatesjiktet, men man må regne med en mindre nedvasking av fosfor til ca. 25 cm dybde og dypere jordlag. For kaliums vedkommende var det et avtakende innhold av K nedover i alle torvprofilene. Et annet resultat som nevnes er en tydelig tendens til en økning av volumvektene av torv fra gjødslede felter, sammenholdt med ugjødslede felter, selv om man ikke kan se bort fra at forskjellen delvis kan føres tilbake til systematiske feilkilder.

Det er av interesse å nevne at forfatterne har foretatt en langt mere inngående praktisk—teoretisk analyse av forsøksmaterialet enn de få glimt som er gitt her. Også denne meldingen er vel verd et inngående studium.

Aa. L.

DR. AGR. AASULV LØDDESØL ÆRESMEDLEM AV INTERNATIONAL PEAT SOCIETY

Under rådsmøtet i International Peat Society (I.P.S.), som ble holdt i Warszawa den 1.—3. juni 1970, ble Myrselskapets tidligere direktør, dr.agr. *Aasulv Løddesøl*, enstemmig valgt som første æresmedlem av det internasjonale myr- og torvselskap. Forslag om denne fortjente æresbevisning ble på vegne av presidentskapet i I.P.S., fremsatt av Rådets president, professor dr. Erkki Kivinen, Finland.

Dr. *Aasulv Løddesøl* har gjennom lang tid nedlagt et meget betydningsfullt arbeid for fremme av internasjonalt samarbeid innen myr- og torvforskningen. Etter vedtak på Verdenskraftkonferansen som ble holdt i London i 1950, ble det nedsatt en kontaktgruppe vedrørende myr- og torvspørsmål. Dr. *Løddesøl* ble anmodet om å slutte seg til denne gruppen. Arbeidet som tok sikte på større internasjonal kontakt om myr- og torvforskningen, ble sterkt aktivisert ved forberedelse av et større anlagt myrsymposium i Dublin i 1954. Her var det ialt 165 deltakere fra 15 land og 66 rapporter fra de forskjellige land ble fremlagt til diskusjon. Senere er det holdt konferanse i Leningrad i 1963 med ialt 694 deltakere fra 35 land og konferanse i Quebec i 1968 med ca. 350 deltakere fra 15 land. Mellom disse større